

Voorkomen en handelen bij bijt- en krabincidenten

Bij deze ABHB-trimsalon staat de veiligheid van mens en dier voorop. Een bijt- of krabincident is zo gebeurd en kan behoorlijk ernstige gevolgen hebben. Het is dus belangrijk om een dergelijk incident te voorkomen. Dit infoblad helpt je daarbij en legt uit hoe te handelen als er toch een incident plaatsvindt.

Voorkomen is beter dan genezen

Het is belangrijk om de signalen van dieren te herkennen en proactief te handelen om stress en agressie te minimaliseren of een oploop van stress te voorkomen. Honden communiceren vooral via lichaamstaal. Leer deze signalen te herkennen en te respecteren, je kunt dan denken aan de volgende kenmerken.

- **Lip likken** - vaak met een snelle, korte beweging.
- **Geeuwen** - zonder moe te zijn.
- **Wegkijken/hoofd afwenden** - De hond probeert de situatie te de-escaleren.
- **'Walvissoog'** - het wit van het oog is zichtbaar.
- **Stijve houding of bevroren** - plotseling stilstaan.
- **Trillen of hijgen** - zonder warmte of inspanning.
- **Oren plat naar achteren of strak naar voren.**
- **Grommen** - een duidelijke waarschuwing.
- **Tanden laten zien/lippen optrekken:** - vaak gecombineerd met grommen.
- **Snappen (luchthappen)** - zonder de intentie om te bijten, een laatste waarschuwing.
- **Haar overeind zetten (ruggen)** - vooral bij de nek en rug.
- **Staart stijf omhoog of juist heel laag, en snel kwispelen** - niet altijd vriendelijk.

Maar hoe zit dan bij katten

Net als honden communiceren katten via lichaamstaal. Ook bij katten is het cruciaal om vooral de waarschuwingssignalen te herkennen, om beten of krabben te voorkomen. Katten zijn vaak subtieler dan honden in hun communicatie, dus goed observeren is enorm belangrijk. En dan kun je denken aan:

- **De stand van de oren naar de zijkant gedraaid ('vliegtuigoortjes')** - vaak een teken van ongemak, angst of irritatie.
- **Strak naar voren, gespitst, maar met een stijve houding** - kan duiden op alertheid die kan omslaan in irritatie of agressie als de situatie niet verandert.
- **Plat naar achteren gedrukt** - een duidelijk signaal van angst, agressie of zelfs bereidheid om aan te vallen. De kat probeert zichzelf kleiner te maken en kwetsbare plekken te beschermen.
- **Grote, wijde pupillen** - vaak een teken van angst, opwinding of bedreiging. De kat is klaar om te vluchten of te vechten.
- **Strakke, smalle pupillen** - kan duiden op een agressieve stemming, vooral als de kat ook 'staart'.

- **Strakke, onafgebroken staar** - een waarschuwing, vaak gericht op iets of iemand die als bedreiging wordt gezien. Dit kan voorafgaan aan een aanval.
- **Snel knippen of 'langzaam knippen'** - een langzame knippering is meestal een teken van ontspanning en vertrouwen. Snel knippen zonder duidelijke reden kan duiden op stress.
- **Strakke lippen, getrokken mondhoecken** - spanning en ongemak.
- **Snorharen strak naar achteren gedrukt tegen het gezicht** - angst, defensiviteit.
- **Snorharen strak naar voren gericht** - verhoogde spanning, alertheid, klaar om te vechten of verdedigen.
- **Grommen, blazen of spugen** - zeer duidelijke auditieve waarschuwingssignalen. Dit betekent: 'Kom niet dichterbij!'
- **Tanden laten zien/snavelen (mond iets open)** - een directe dreiging.
- **Gekromde rug met opgezette haren** - de kat probeert groter te lijken om een dreiging af te schrikken. Dit is een defensieve houding van angst en agressie.
- **Gehurkte houding (laag bij de grond) met het lichaam gespannen** - voorbereiding op een sprong of aanval. Kan ook duiden op extreme angst, waarbij de kat probeert te ontsnappen.
- **Stijve, gespannen houding** - ongemak, klaar om te reageren.
- **Wegkruipen of verstoppertje spelen** - de kat voelt zich bedreigd en wil aan de situatie ontsnappen. Dit kan snel omslaan in agressie als de ontsnappingsroute geblokkeerd is.
- **Zichzelf proberen klein te maken** - vaak in combinatie met platte oren en een ingevouwen staart. Grote angst.
- **Laag gehouden, tussen de achterpoten gevouwen** - angst of onderdanigheid.
- **Strak en snel heen en weer zwiepend (slaan)** - een veelvoorkomend teken van irritatie, frustratie of agitatie. Hoe sneller de beweging, hoe groter de irritatie. Dit is vaak een prelude op agressie.
- **Haar overeind (borstelstaart)** - zowel bij de gekromde rug als bij andere spanningen; de kat maakt zich groot om indruk te maken.
- **Trillende staartpunt** - kan duiden op opwinding, maar in combinatie met andere signalen ook op irritatie.
- **Uithalen met poten zonder nagels** - een fysieke waarschuwing of aanval.
- **Weglopen of proberen te ontsnappen** - de kat wil uit de situatie. Als dit niet mogelijk is, kan het omslaan in agressie.

Belangrijk om te onthouden

Kijk altijd naar het complete plaatje. Eén signaal op zich zegt natuurlijk minder dan een combinatie van signalen. En elk dier is uniek. Sommige doen meer met geluid, andere lichaamstaal. Leer de individuele signalen van het dier kennen. Door goed te observeren en adequaat te reageren op deze waarschuwingssignalen, kun je de stress bij een dier verminderen en de kans op bijt- of krabincidenten aanzienlijk verkleinen.

Probeer een dier dat duidelijke stress- of agressiesignalen vertoont niet te forceren. Geef ze de ruimte en de tijd.

Waar kun je dan aan denken?

- **Rustige benadering** - benader elke dier altijd rustig en kalm. Maak geen onverwachte of snelle bewegingen. Spreek met een zachte, geruststellende stem.
- **Observatie is key** - neem altijd even de tijd om de hond te observeren bij aankomst. Hoe gedraagt hij zich? Is hij angstig, nerveus of juist relaxed?
- **Respecteer persoonlijke ruimte** - steek niet direct je hand uit naar een onbekende hond. Laat de hond jou benaderen en aan je ruiken.
- **Geschikte materialen** - gebruik stevige, goed passende lijnen, halsbanden en indien nodig, een muilkorf. Zorg ervoor dat de trimtafel en baden antislip zijn.
- **Voorbereiding** - zorg dat alle benodigde materialen binnen handbereik zijn voordat je begint, zodat je de hond niet onnodig hoeft los te laten of te verplaatsen.

- **Regelmatige pauzes** - lange trimsessies kunnen stressvol zijn. Las korte pauzes in om het dier even te laten ontspannen.
- **Nooit alleen laten** - laat een hond nooit onbeheerd achter op de trimtafel of in bad.

Communicatie met de eigenaar

Stel de eigenaar bij binnenkomst open vragen over het gedrag en de gezondheid van de hond.

En vraag altijd of er nog bijzonderheden waar je rekening mee moet houden! Denk aan eerdere bijt- of krabincidenten, of het dier angsten heeft (bijv. geluiden, bepaalde aanrakingen), gedragsproblemen of agressie naar mensen/dieren, medische aandoeningen of pijn, enzovoort.

En leg dit, ook als er geen bijzonderheden zijn, even vast. En bedenk dat je altijd het recht hebt om een dier te weigeren als je het risico op een incident te groot vindt. Communiceer dit altijd duidelijk en respectvol met de eigenaar.

En als je het huisdier weer teruggeeft aan de eigenaar, bespreek dan ook de bijzonderheden die jij hebt gezien